

P o r t a d a

Objectius de l'Arxiu i d'aquesta pàgina web

L' **Arxiu Musical Massagué**, és un fons documental de caràcter privat, fruit del treball personal de bastants anys de dedicació a la recerca, a l'estudi i a la catalogació de dades i documents, relacionats amb els músics catalans, com també amb els vinculats a Catalunya, i la seva música. És bo, que la societat en general i sobretot els qui, d'una o altra manera, estan relacionats amb la música i amb la musicologia, coneguin l'existència d'aquest fons obert als investigadors, estudiosos i historiadors de la música a Catalunya i dels seus protagonistes.

← A partir del menú situat a l'esquerra, podeu consultar diversos continguts procedents de l'arxiu, **ara bastant limitats**, doncs, aquesta pàgina web està en un procés d'elaboració i actualització que durarà bastant temps. Pel que fa a l'apartat de **Músics, dades biogràfiques i comentaris**, en una primera etapa s'hi publicaran **preferentment** dades de **músics poc coneguts**, amb la finalitat de què es puguin redescobrir i donar a conèixer.

Efemèrides, curiositats i fets diversos al voltant de la història del mon musical català

Gaudí, vist pel compositor Romà Alís

Antoni Gaudí és, sens dubte, un dels personatges històrics més recordats del moment, però el seu nom i la seva obra han estat admirats i recordats, de manera continuada, des que el genial arquitecte materialitzà els seus primers projectes. L'any 1987, per exemple, el compositor Romà Alís escrivia: *Com tants catalans i ciutadans del món, coneixedors i admiradors de la universal obra de Gaudí, sempre m'ha impressionat la singularitat pròpia del seu geni artístic, sobretot la gosadia, el modernisme, l'exuberància i la fantasia de les seves múltiples formes plàstiques brotades d'una poètica i apassionada personalitat. Sento una respectuosa veneració per la senzillesa i humilitat que emana de la seva modesta persona.* L'admiració de Romà Alís vers la figura i l'obra de Gaudí, no solament la manifestà amb paraules ja que, també li dedicà una partitura amb aquest títol tant descriptiu: **Homenatge a Antoni Gaudí, Op.149, Càntic simfònic**. S'estrenà el 4 d'abril de 1987 al Palau de la Música Catalana, interpretat per l'Orquestra de la Ciutat de Barcelona, sota la direcció de Víctor Pablo Pérez.

El mateix Romà Alís escrivia en les notes del programa de ma de l'estrena, a continuació del comentari extret ja anteriorment: *Com a compositor, he volgut contribuir, amb el meu homenatge personal, al record de la seva extraordinària figura i així, mitjançant el llenguatge mes abstracte de totes les arts, el de la música, ha nascut aquesta partitura amb una dedicatòria que en posa de relleu el propòsit i la finalitat: L'loa musical al cogitament, religiositat i grandesa de l'obra d'aquest català de Riudoms".* I continua dient *Estructuralment l'obra és de forma lliure, de tipus poemàtic sense programa, on la idea bàsica i unificadora neix de l'ànima de cantar (i així subtitulo la partitura, com a Càntic Simfònic) - seguint una persistent línia melòdica, constantment fantasiada i plena d'esculls de grans intervals i de vèrtexs trencats- la fisonomia humana, espiritual religiosa i artística d'aquest home insigne".*

Pel que fa a l'autor d'**Homenatge a Antoni Gaudí** cal dir, que nasqué a Palma de Mallorca l'any 1931 i morí a Madrid el 2006. A Barcelona, fou deixeble de Millet, Pich Santasusanna, Zamacois i Toldrà, entre d'altres. La producció d'Alís és molt extensa, diversa quan a estètiques i formes, i de bona qualitat.

Xavier Massagué

De la música a la cuina o de la cuina a la música

Els exemples, les comparances i els paral·lelismes solen ser il·lustratius per explicar i comprendre conceptes. Així doncs, tota composició musical, igual que tot guisat, són el resultat de la combinació de determinats elements: els musicals pel que fa a la composició i els gastronòmics pel que fa als guisats. Prenent aquest paral·lelisme, veiem, per exemple, que és admirable l'habilitat d'aquells cuiners que amb pocs elements gastronòmics aconsegueixen preparar plats exquisits, com també és admirable l'habilitat d'aquells compositors que amb pocs elements musicals aconsegueixen obres delicioses. Cal veure, doncs, que la música i la gastronomia no són dues arts tant allunyades com, en principi, podria semblar ja que, una i altra tenen la màgia de comunicar-nos sensacions agradables, dintre però, de nivells molt diferents.

Després d'aquest paral·lelisme estructural i de conceptes, ara veurem el tema des d'una òptica potser més anecdòtica però, de totes maneres, prou interessant. D'entre els elements musicals d'una representació d'òpera, l'orquestra hi té un paper essencial no obstant, el lloc que ocupa físicament, el fossat, és discret i queda gairebé ocult a la vista del públic. En acabar la funció, arriba el moment de les salutacions i els aplaudiments, amb la presència sobre l'escenari dels cantants, del cor, del director musical i del director escènic però, l'orquestra no sol moure's de la seva ubicació discreta. Semblantment, els cuiners d'un restaurant tenen un paper essencial, que exerceixen també des d'un lloc discret, generalment al marge del menjador, de manera que els hi resulta difícil poder rebre directament les satisfaccions dels clients. Així doncs, tant els músics d'òpera com els cuiners fan una feina important que, en realitat, esdevé poc agraïda.

D'altra banda, es diu que Rossini fou un gran "gourmet", no en va se li atribueixen receptes, i si no és així trobem almenys diversos plats que porten el seu nom: entre d'altres: "Risotto Rossini", "Ous Rossini", "Filets de llengua Rossini", els coneguts "Canelons Rossini", etc.; en aquest aspecte, és interessant el llibre d'Alessandro Falassi titulat "En la mesa con Rossini". El que no admet cap mena de dubte, és que l'autor de "Il barbiere di Siviglia" i de tantes altres òperes cuinà la seva música de manera excel·lent i molt saborosa. No sabem però, si Rossini va degustar la bona cuina catalana.

Xavier Massagué

El tercer congrés de la Societat Internacional de Musicologia se celebrà a la Barcelona del 1936

L'any 1936, just tres mesos abans d'esclatar aquella guerra civil que mai no hauria hagut de produir-se, Barcelona tornà, una vegada més, a mostrar aires d'internacionalitat i de modernitat ja que, es convertí en la seu del "III Congrés de la Societat Internacional de Musicologia", societat fundada a la ciutat suïssa de Basilea l'any 1927 i, al mateix temps, acollí la celebració del "XIV Festival de la Societat Internacional per a la Música Contemporània". Pel que fa a l'important esdeveniment musicològic, la Revista Musical Catalana del més de març de 1936 comentava: *El vinent més d'abril, en les dates compreses entre el 18 i el 25, estaran reunits a Barcelona la majoria dels homes que a Europa esmercen llur activitat en la investigació i l'estudi dels múltiples problemes que el desenrotllament històric de la música presenta. Podem afirmar ja, a hores d'ara, que vindran a la nostra ciutat les més eminentes personalitats d'aquesta branca de la ciència humana coneguda amb el nom de Musicologia".* Els congressistes foren una cinquantena i un dels actes públics, annexes al congrés, consistí en la representació al Teatre Tívoli de l'òpera "Una cosa rara" del compositor valencià Vicent Martín i Soler (1754-1806). Ja conclòs el congrés, la mateixa revista en publicà una detallada ressenya al número de maig, malauradament el penúltim d'aquella primera època que, amb continuïtat i amb profusió de treballs musicològics, havia tingut l'inici l'any 1904.

De la celebració del "III Congrés de la Societat Internacional de Musicologia" precisament a Barcelona, se'n desprèn un contingut històric i cultural de gran abast. Cal remarcar, que la musicologia era, en aquella època, una nova ciència que ben aviat s'introduí dins l'esperit de modernitat i d'inquietud cultural que, malgrat tot, es respirava a Catalunya; és important ressaltar que el peoner d'aquesta forma d'estudi científic de la música a l'estat espanyol fou, a finals del segle XIX, Felip Pedrell i Sabaté (1841-1922).

Certament, el 18 d'abril i el 18 de juliol de 1936 esdevenen dues dates antitètiques ja que, a partir de la segona es produeix una guerra amb la seqüela d'una llarga dictadura. Les dictadures, entre altres virus, intenten propagar el de l'anticultura però, la cultura i l'entitat d'un poble no es deixen vèncer fàcilment. La musicologia, com tants d'altres aspectes de l'art, de la ciència i de la mateixa vida rebé un fort sotrac; ara però noves generacions d'estudiosos van retornant-li el paper que li correspon.

Xavier Massagué

De tot una mica

Josep Coll i Ligora
(1893-1965)

Intèrpret de tenora
i compositor de
sardanes. Autor d'un
Mètode de Tenora i
Tible (Amb un exemplar
al fons documental de
l'Arxiu)

